

Hvg.hu

2025.10.30.

https://hvg.hu/360/20251029_A-mu-technologia-elet-Light-Art-Museum-kiallitas-More-Than-Human

Amikor csimpánzarcok égnek a retinánkba – a technológia és az élet határán egyensúlyoz a Light Art Museum idei kiállítása

Nagy Mercédesz

Mi történik, ha az eső is felfelé esik, a baktériumok alkotótársak lesznek és a valóság már nem az, amit primér módon érzékelünk, hanem az, amit a technológia láttat? A Light Art Museum új kiállítása, a *More Than Human* nem csupán a jövő művészetét mutatja be, hanem egy új világszemléletet, amelyben az ember végre lelép a piedesztálról – és helyet ad más létformáknak is.

Lélegző gépek, fémes tengeri lények, digitális méhek és felfelé hulló eső – a Light Art Museum (LAM) új, *More Than Human* című kiállítása egyszerre magával ragadó, illuzórikus világ, és komolyan veendő intellektuális kísérlet: hogyan gondoljuk újra az életet, ha az ember már nem a világ középpontja. A budapesti múzeum negyedik tárlata ismét a művészet és a tudomány közti határsávba kalauzol, ahol a biológia, az algoritmus és a költészet egyenrangú nyelvvé válik. A kiállítás a művészet jövője mellett az ember jövőjét is előrevetíti: olyan világot mutat be, ahol a természetes és mesterséges közötti határ egyre kitapinthatatlanabbá válik.

A több mint kétezer négyzetméteres kiállítás közel negyven művész munkáját mutatja be. A névsor önmagában is lenyűgöző: Ólafur Eliasson, Tomás Saraceno, Anthony McCall, Otto

Piene, Tony Oursler, Pamela Rosenkranz, Jennifer Allora és Guillermo Calzadilla, valamint több fiatal alkotó, akik már a digitális korba születtek bele. Az egykori Hold utcai vásárcsarnokban berendezett LAM mostani válogatása bőven megállná a helyét bármelyik nemzetközi csúcsmúzeumban; itt, a budapesti belváros mélyén pedig még mindig meglepő élmény egy ilyen technikai színvonalú, mély gondolatossággal bíró tárlat.

fuse: Mimicry, 2025
Bíró Dávid / Light Art Museum Budapest

A kiállítás kurátorai ismét Szalai Borbála és Bencsik Barnabás voltak, akik egy komplex, meditatív, érzéki univerzumot hoztak létre fényekből, hangokból, mozgó és öngenerált struktúrákból. A *More Than Human* nem pusztán a jövőről szól – sokkal inkább arról, hogy mit jelent az élet maga a 21. században. A biotechnológia, a robotika és a mesterséges intelligencia eszközei révén létrehozott művek a természet és technológia közötti határt kérdőjelezik meg. A fény, a hang és a kinetika itt nem pusztán illusztrálnak, hanem önálló szereplői egy tágabb evolúciós történetnek.

A látogatók, miközben műtárgyakat szemlélnek, egyúttal ökológiai hálózatokba lépnek be. A művek az ember által eddig alig észlelt létformákkal – növényekkel, gombákkal, baktériumokkal vagy akár geológiai folyamatokkal – keresik a kapcsolatot. [Andrea Shin Ling](#) installációja például a cianobaktériumokat hívja alkotótársnak: ezek az ősi organizmusok hozták létre több milliárd éve a Föld oxigénkészletét. Most olyan szerkezetek építésében vesznek részt, amelyek az üvegházhatás ellen dolgoznak.

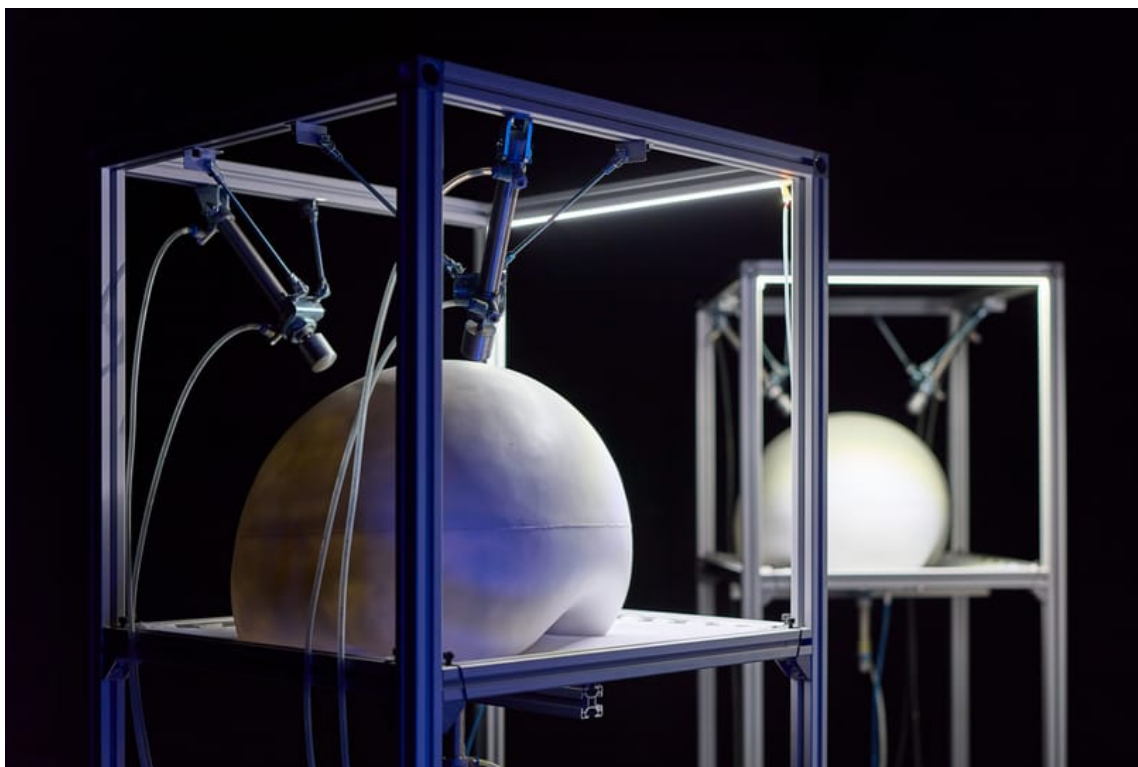
[Jennifer Allora és Guillermo Calzadilla](#) munkájukban a kihalás szélére sodródott Puerto Ricó-i papagájok „hangját” közvetítik – a Földön kívüli intelligencia keresésének árnyékában. Miközben az ember az univerzumba üzen, megfedezkedik arról, hogy a saját bolygóján is léteznek elnémított intelligenciák.

Ólafur Elíasson: Your welcome reflected, 2003
Bíró Dávid / Light Art Museum Budapest

[Ólafur Elíasson](#) – akinek [tavalý is](#) egy fontos alkotását tekinthették meg a LAM látogatói – idei, színes üvegkorongokból épített installációja, a *Your welcome reflected* (2003) nem a látványról, hanem magáról a látásról szól: a néző mozgulataira változó fénymezők között a valóság elcsúszik. [Tomás Saraceno](#) pókhálóarchitektúrai lézersugarak fényében teszik láthatóvá a természet törékeny, mégis ellenálló rendszereit, mintegy modellként a fenntartható együttéléshez.

A klasszikus fénykísérletek idén sem hiányoznak: [Anthony McCall](#) korai fényszobra és [Otto Piene](#) 1966-os installációja emlékeztet rá, hogy a médiumhatárok lebontása már fél évszázada is a radikális gondolkodás terepe volt. [Yasuhiro Chida](#) *Space of Moment* (2002–2025) című munkájával, meghatározhatatlan irányba haladó – hulló/emelkedő/álló – esőcseppjeivel – ismét téren és időn túli elmélyülésre, meditáción keresztüli tudatállapot-változásra invitál. A [fuse](#) alkotópáros *Mimicry* című látványos új munkája a természet és a mesterséges világ közötti átmenetet kutatja. [Tony Oursler](#) beszélő lámpája új, interaktív és provokatív entitásokat hoz létre, Mark Pritchard zenész és [Jonny Niesche](#) képzőművész munkája pedig ugyancsak nem mindennapi atmoszférát teremt – akárcsak [Mat Collishaw](#) *AQ* (2016) című optikai illúziója: az emberi koponyát rejtő úrhajósisakon tükröződő kíváncsi csimpánzarcok retinánkba égő képével.

Harrison Bíró Dávid / Light Art Museum Budapest
Pearce: Manifold, 2021

A *More Than Human* egyik kulcsműve [Harrison Pearce](#) *Manifold* című kinetikus installációja. A pneumatikus rendszerrel működő szilikon- és fémtest mechanikus organizmusként szó szerint lélegzik és pulzál. A LED-ek ritmikusan villannak, a szilikon bőr rándul, a fémszerkezet feszül – az ember hirtelen bizonytalan lesz, hol is kezdődik a „valódi” élet.

Pearce hibrid lénye arra figyelmeztet, hogy a biológiai és mesterséges formák közti határ már inkább kulturális, mint technikai kérdés.

Másik irányból közelít [00 Zhang](#), aki már a digitális kor gyermeke: *Prototípus 0033 és 0037* című 3D-nyomtatott szobrai ezüstözött műgyantából és rozsdamentes acélból készült, fémes tengeri lényekre emlékeztetnek – avatárhéjak, amelyek a virtuális identitásaink testet öltött formái. Zhang videojátéka, a *Méz* a méhek civilizációját használja allegóriaként: az ökológiai és gazdasági hálózatok szövevényében az emberek saját rutinjaik rabjaivá, a videojátékokból ismert „nem-játékos karakterekké” (NPC) válnak. A kérdés itt sem technológiai, hanem egzisztenciális: ki irányít kít a digitális kapcsolatok világában?

Vicsek Viktor és Rodrigo Guzman: Saeculum, 2025
Bíró Dávid / Light Art Museum Budapest

A LAM új kiállítása a látványos technikai megoldásokon túl – melyeknek leginkább belefeledkezésre csábító példája ezúttal is a belül tükrös „Zeppelinben” vetített fényalkotás: [Vicsek Viktor](#) & [Rodrigo Guzman](#) *Saeculum* című idei munkája – a *More Than Human* arról a szemléleti fordulatról szól, amelyet az ökológiai válság és az AI térnyerése kényszerít ki, abban a korban amikor a technológia már szinte biológiai erőként működik. A tárlat azt javasolja, hogy lépjünk túl az ember gyanakvó-megfigyelő pozícióján, és tanuljunk meg együttműködni más létformák tudataival – legyenek azok növényi, mesterséges vagy állati eredetűek.

A Light Art Museum néhány év alatt a nemzetközi újmédiaszcéna meghatározó helyszínévé vált; a *More Than Human* ennek a folyamatnak a legújabb állomása: látványában grandiózus, gondolatilag sűrű, és pontosan érzékelteti, miért vált a fény- és technológiai művészet a kortárs gondolkodás egyik legfontosabb terepévé.

Nyitókép: Mat Collishaw: AΩ, 2016 / Fotó: Bíró Dávid / Light Art Museum Budapest